

akcijo ustavilo, saj zvezna vlada ni zagotovila vodstva pri koordiniranju programa SZO. Čeprav so vse ravni državne uprave prepoznale pomen aktivnega staranja, se to ni preneslo v voljo in odgovornost za konkretno implementacijo.

Slaba koordinacija in pomanjkanje strateških usmeritev je vodilo k omejenemu sodelovanju med sektorji, ki so pomembna za področje staranja, prav tako ni bil v ta namen ustanovljen nikakršen organ. To se kaže tudi v tem, da v Viktoriji starejši ljudje niso vključeni v proces izvajanja SPMO, v težavah pri uvedbi celostnega starosti prijaznega programa na zvezni ravni ter v manjšem vključevanju akademske ravni. Pri implementiranju iniciative SZO pa bi morala biti vključena ravno akademska stroka, država pa bi morala zagotoviti financiranje raziskave na področju starosti prijazne Viktorije. Raziskava je potrebna zaradi bolj preglednega informiranja politike, kot tudi zaradi lažjega oblikovanja implementacijskih strategij na državni in lokalni ravni.

Da se zagotovi kontinuirana trajnost in uspešna implementacija programa Starosti prijaznih mest in občin v Viktoriji ter v drugih avstralskih državah, je potrebno uspešno izvajati pristop *od zgoraj navzdol* v smislu enotne politične usmeritve in zvezne podpore iniciativi *od spodaj navzgor* – takšen je na primer program Cota Starosti prijazne Viktorije. Nekateri koordinirani poskusi so začetek podpore tem programom; takšna je prva konferenca Avstralske mreže starosti prijaznih mest in občin, ki jo je organizirala glavna avstralska mestna uprava. Vsekakor je trajnost teh iniciativ in sodelovanj odvisna od zvezne in državnih vlad ter

njihove volje, da reflektirajo vizijo, po kateri so starejši ljudje prepoznani kot prednost in ne kot ovira. Po mnenju avtorjev bi se moralo to odražati tako v politikah kakor na področju urbanega načrtovanja ter dolgotrajne oskrbe. Da bi to dosegli, je treba krepiti zagovornišvo, potrebno je tudi več vložka s strani lokalnih skupnosti, organizacij, akademske sfere in aktivnih starejših ljudi.

5. BELGIJSKI PRIMER – POMANJKANJE ZNANJA O STAROSTI PRIJAZNIH SKUPNOSTIH IN PRIMER SOCIALNE PARTICIPACIJE V VALONIJI

Ta primer opisujeta Thimbauld Mouralaert in Genevieve Houioux. Avtorja poročata, da imajo zaposleni na področju staranja in politik malo ali nič znanja o tem, kaj lahko starosti prijazna iniciativa prinese. Čeprav so v Valloniji izvedli kvalitativno študijo na 12 mestih, ki je bila finančno podpora, je potreben bolj strukturiran programski okvir.

Avtorja razpravljata, kakšni so pogoji za realističen pristop k implementaciji programa SPMO v tej regiji sedaj in v prihodnje. V literaturi in praksi se kažeta dva osnovna pogoja za uspešno implementacijo tega programa: izvedba raziskave in vključitev obstoječih pristopov v zastavljeni kontekst. Izvedba raziskave skupaj z zastavljenim programom je ključna pri implementaciji programa SPMO. Sodelovanje raziskovalcev ni zadostno, saj je treba jasno definirati znanje in akcije. Pri raziskavah bi se lahko občine osredotočale na področje komunikacije, ki je precej nerazvito pri uvajanju programa starosti

prijaznih mest in občin. Vsekakor je komunikacija eno od osmih področij, ki jih je raziskovala SZO. Avtorja kot možnosti predlagata, da se upoštevajo inovacije v teoriji socialnega dela (Dearing, 2009), ki izpostavljajo pomembnost transparentnosti iniciativ različnemu občinstvu kakor tudi upoštevanje lekcij sociologije inovacij glede pomembnosti govornika (Akrich, 1988), prav tako pa »sociologie du packaging« (Cochoy 2002).

Pri uvajanju programa opozarjata tudi, da je pomembno izhajati iz obstoječe situacije. To pomeni, da se modela SZO SPMO ne more kar prenesti brez refleksije na določen teritorij, kot je Valonija. Pri tem si po mnenju avtorjev občine in mesta lahko pomagajo z raziskavo na področju družbenih ved (Moulaert and Biggs, 2013). S socialnim kohezijskim planom bi starejše ljudi bolj vključili in bi z njimi lažje opravili analizo določenega območja (»teritorial diagnosis«) ter oblikovali občinske svetovalne odbore seniorjev, prav tako pa vključili in bolje izkoristili administrativno osebje, ki ima vlogo vmesnega člana.

Avtorji predlagajo t. i. metodo participativne analize (»participatory diagnosis«) (Houlioux in sod., 2014) kot primerno za uvajanje programa SPMO v Valoniji. Prvi razvojni koraki metode participativne analize so se pojavili pred petimi leti. Tendencia pri vključevanju mest v SPMO je prvotno bila izdelati analizo po kvantitativni metodi, ki je naslavljala starejše občane v mestu. Kmalu pa se je pokazala možnost po njihovem večjem in bolj sistematičnem vključevanju.

V Valoniji so po mnenju avtorjev ne dvomno opazili, da so seniorji hoteli biti vključeni prek t. i. občinskih svetovalnih

odborov seniorjev. Pri uporabi metode participativne analize lahko postopek variira od mesta do mesta, okvirno pa se uporablja polstrukturirane intervjuje v povezavi z odprtimi vprašanji s področij dobrega počutja, kvalitete življenja, zadovoljevanja potreb, poznavanja storitev in zbiranja predlogov. Občinski svetovalni odbori seniorjev naj vodijo postopke: oblikovanje hipotez, izbor potrebnih informacij, ki se bodo zbirale, izbor metod za obdelovanje podatkov, izbira vzorca za raziskavo, intervjuje s seniorji na njihovem domu, analizo ter izdelavo poročila in priporočil za lokalne politike. Naloga odborov je tudi oblikovanje protokola raziskave od začetka do konca, medtem ko se vzorčenje, ki temelji strukturi prebivalstva, prepusti stroki.

Strokovnjaki s področja promocije zdravja naj usposobijo občinske svetovalne odbore seniorjev na 6-tedenskem usposabljanju. Hkrati s tem naj poteka vsebinska raziskava, ki bo raziskovala strokovnjake in občinske storitve za starejše občane. Ta proces naj poteka eno celotno leto.

Participativna analiza ni edini odgovor, ki se pojavlja na področju starosti prijaznih mest in občin v Valoniji, tvori pa empirično zastavljeno strategijo, ki bolje upošteva potrebe in vire za starejše na lokalni ravni ter strukturirane znanstvene metode, ki so do sedaj manjkale na področju starosti prijaznih mest v tej regiji.

Vira:

Moulaert Thibault, Garon Suzane, Edit. (2016). *Age-Friendly Cities and Communities in International Comparison. Political Lessons, Scientific Avenues, and Democratic Issues*. Springer.

<https://www.who.int/ageing/publications/gnafcc-report-2018/en/>

Ana Gorenc Vujović